

กระทู้ถามที่ ๐๑๘ ร.

วุฒิสภา

๙ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ปัญหาสมองไหลของอาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดังต่อไปนี้

ด้วยที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยประสบปัญหาสมองไหลของอาจารย์และบุคลากร เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีเป้าหมายในการเพิ่มจำนวนนิสิตนักศึกษา การเร่งสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพระดับสากลและสามารถแข่งขันในระดับนานาชาติ และการตีพิมพ์ผลงานวิจัยตามสาขาวิชาที่เชี่ยวชาญของแต่ละสถาบันเพื่อขยับอันดับมหาวิทยาลัยให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น ทำให้อาจารย์และบุคลากรมีภาระงานหนักซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต และคุณภาพชีวิต แต่ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ได้รับยังขาดความเหมาะสม อีกทั้งการส่งเสริมความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพยังไม่เพียงพอ อาจารย์และบุคลากรหลายคนจึงลาออกไปประกอบอาชีพอื่นหรือไปทำงานในภาคเอกชน กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมจึงควรมีแนวทางในการรักษาอาจารย์และบุคลากรที่มีศักยภาพสูงไว้ในระบบอุดมศึกษา โดยการยกระดับฐานเงินเดือน การพัฒนาคุณภาพชีวิต การจัดสวัสดิการที่เหมาะสม เช่น สิทธิในการรักษาพยาบาล สิทธิประโยชน์ด้านการศึกษาของบุตร และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อที่อยู่อาศัย รวมถึงการส่งเสริมความมั่นคงในอาชีพ การปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงาน การลดภาระงานที่ไม่จำเป็น จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีนโยบายในการปรับขึ้นเงินเดือนให้แก่อาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีมาตรการในการผลักดันและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่อาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านสวัสดิการ ความมั่นคงในอาชีพ และสภาพแวดล้อมการทำงานเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในระยะยาวหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีแนวทางในการเร่งรัดให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้จ่ายค่าตอบแทนแก่บุคลากรในอัตรา ๑.๗ เท่า สำหรับสายวิชาการ และ ๑.๕ เท่า สำหรับสายสนับสนุนวิชาการหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกรัฐสภา

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๑๘ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกวุฒิสภา

เรื่อง ปัญหาสมองไหลของอาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา

ข้าพเจ้า นายสุรศักดิ์ พันธุ์เจริญวรกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ขอเรียนว่า ในปัจจุบัน บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาที่จ้างด้วยเงินงบประมาณแผ่นดิน แบ่งเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ (๑) ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (๒) พนักงานราชการ (๓) ลูกจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลัง และ (๔) พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา โดยบุคลากรประเภท (๑) - (๓) การปรับขึ้นเงินเดือนจะเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี รวมถึงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

โดยสำหรับบุคลากรประเภท (๔) พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา จะเป็นการจ้างในลักษณะพิเศษที่มีวาระการจ้างที่กำหนดเวลาชัดเจนแทนการบรรจุราชการใหม่ ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ และวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ โดยสำนักงบประมาณจะพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างในอัตราเงินเดือน ข้าราชการพลเรือนแรกบรรจุ โดยบวกเพิ่มอีกร้อยละ ๗๐ (๑.๗ เท่า) สำหรับสายวิชาการ และบวกเพิ่มอีกร้อยละ ๕๐ (๑.๕ เท่า) สำหรับสายสนับสนุน ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาสามารถกำหนดจำนวนบุคคลที่จะจ้างและอัตราค่าจ้างได้ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรโดยความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษา สำหรับการปรับปรุงค่าตอบแทนพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาให้สัมพันธ์กับการปรับปรุงค่าตอบแทนภาครัฐการต้องดำเนินการขอรับการจัดสรรต่อคณะรัฐมนตรีเป็นคราว ๆ ไป

ทั้งนี้ ในการปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนแรกบรรจุและปรับเงินเดือนชดเชยผู้ได้รับผลกระทบกลุ่มข้าราชการพลเรือนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ครั้งล่าสุด ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่เป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทต่าง ๆ รวมถึงข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา แต่ไม่รวมถึงพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา

ในการนี้ อว. ตระหนักถึงประเด็นความเหลื่อมล้ำของการปรับค่าตอบแทนดังกล่าว จึงได้ดำเนินการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขอปรับอัตราเงินเดือนชดเชยให้กับพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากการขึ้นเงินเดือนของภาครัฐการดังกล่าวด้วยแล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๘ อย่างไรก็ตาม ต่อมาตามที่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีและแต่งตั้งรัฐมนตรี ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๘ ดังนั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้ยุติการดำเนินการและส่งเรื่องดังกล่าวคืน เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๘

คำตอบข้อที่ ๒

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขอเรียนว่า การได้รับสวัสดิการ ประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ ของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา จะเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามประเภทบุคลากร ดังนี้

๑. ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. พนักงานราชการ เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

๓. ลูกจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลัง เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ้างลูกจ้างชั่วคราว ของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้วแต่กรณี

๔. พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่กำหนดให้การบริหารงานบุคคลของพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในหน้าที่และความรับผิดชอบ ของสภาสถาบันอุดมศึกษา

ทั้งนี้ ในการจัดสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลต่าง ๆ นั้นจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับระบบ บริหารงานบุคคลและการบริหารจัดการของสภาสถาบันอุดมศึกษาที่บุคลากรเหล่านั้นสังกัด

คำตอบข้อที่ ๓

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ขอเรียนว่า ด้วยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ และวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ ให้สำนักงบประมาณพิจารณา จัดสรรงบประมาณในหมวดเงินอุดหนุน เงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างพนักงาน ในสถาบันอุดมศึกษาในอัตรา ๑.๗ เท่าของข้าราชการพลเรือนแรกบรรจุ สำหรับสายวิชาการ และ ๑.๕ เท่าของข้าราชการพลเรือนแรกบรรจุ สำหรับสายสนับสนุน และให้สถาบันอุดมศึกษา กำหนดจำนวนบุคคลที่จะจ้างและอัตราค่าจ้างได้ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรโดยความเห็นชอบ จากสภาสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งอัตราดังกล่าวเป็นอัตราที่รวมทั้งเงินเดือน สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาโดยความเห็นชอบของสภาสถาบันอุดมศึกษาจึงสามารถจ่ายค่าจ้างพนักงานได้ ทั้งกรณี (๑) การจ่ายเป็นเงินเดือนเต็มจำนวน ๑.๗ เท่า หรือ ๑.๕ เท่า แล้วแต่กรณี หรือ (๒) การจ่ายเป็นเงินเดือนไม่เต็มจำนวน โดยหักส่วนหนึ่งไว้เพื่อจัดทำเป็นสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล ให้กับพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาที่มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับคำพิพากษา ของศาลปกครองสูงสุดที่ได้เคยมีคำวินิจฉัยตามนัยเช่นเดียวกันนี้ไว้แล้ว